

statenvoorstel

DATUM	1-6-2018	NUMMER PS	PS2018PS04
AFDELING	SGU	COMMISSIE	Fractievoorzittersconvent
STELLER	K. Peters/P. Meegdes	DOORKIESNUM MER	
DOCUMENTUMN UMMER	81D260D5	PORTEFEUILLEH OUDER	CvdK

Titel : Kader voor verkiezingen Provinciale Staten 2019

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit

pag. 4

Aan Provinciale Staten,

Aanleiding

De tijd vliegt en ook al lijkt het nog ver weg, de verkiezingen voor de nieuwe Provinciale Staten verdienen nu al de aandacht. Het is belangrijk om duidelijke afspraken te maken over verantwoordelijkheden en bevoegdheden tijdens het proces. Dit statenvoorstel beoogt deze afspraken vast te leggen.

Primaire verantwoordelijkheid proces

Voor een goed verloop van het proces van de verkiezingen, is het in de eerste plaats van belang dat duidelijk wordt bepaald, wie verantwoordelijk en aanspreekbaar is voor het proces en de daarmee samenhangende activiteiten en keuzen. Aangezien de verkiezingen in basis een zaak zijn van de politieke partijen zelf, ligt het voor de hand de verantwoordelijkheid bij de Staten te leggen. Vanwege de noodzakelijke flexibiliteit van werken, wordt voorgesteld een verkiezingscommissie (VC) in het leven te roepen die, als gedelegeerde van de Staten, deze rol in de praktijk gaat vervullen. Voorgesteld wordt in deze VC in beginsel alle fracties op te nemen, waarbij de fracties zelf bepalen wie zij als vast lid daarin willen afvaardigen. Dit kan bijv. ook de (beoogd) lijsttrekker zijn. Ook nieuwe politieke partijen - die nog niet vertegenwoordigd zijn in de Staten – moeten gaande het proces kunnen aanschuiven in de commissie, zij het dat zij zich uiteraard moeten conformeren aan de inmiddels genomen besluiten over de verkiezingen.

Helder moet in elk geval zijn dat de VC – als gedelegeerde van de Staten – de bevoegde commissie is voor alle te nemen beslissingen en te maken keuzen in het kader van de verkiezingscampagne.

De griffie faciliteert de VC (als eindverantwoordelijke), de organisatie ondersteunt de griffie, in onderlinge afstemming tussen secretaris en griffier. Ambtelijk is de griffier eindverantwoordelijk.

Verdere procedure

De verkiezingscommissie stelt een plan van aanpak vast, maakt keuzes en beslist over de wijze van campagne voeren en de inzet van middelen.

Te hanteren uitgangspunten

Naast het beleggen van de primaire verantwoordelijkheid, is het gewenst om vanaf het begin een aantal uitgangspunten met betrekking tot de rollen van de verschillende betrokken partijen vast te leggen. Deze uitgangspunten zijn:

1. De campagne is **primair een zaak van de politieke partijen zelf**. Zij zijn verantwoordelijk voor alle procedurele handelingen, hun campagne, qua vorm en inhoud. Partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de tijdige registratie bij het Centraal Stembureau, het opstellen van een kandidatenlijst en het samenstellen van een verkiezingsprogramma.
2. In de campagne zorgen wij ervoor dat op politiek neutrale wijze **Provinciale Staten als geheel en haar kerntaken zichtbaar en herkenbaar** worden gemaakt.
3. Het is **aan de politieke partijen zelf hun politieke boodschap goed over het voetlicht te brengen** en duidelijk te maken dat er iets te kiezen valt voor de burger.
4. De communicatie richt zich op **Provinciale Staten als volksvertegenwoordiging** en haar taken.
5. Via een campagne maken wij voorafgaand aan de verkiezingen kenbaar **wat doet de provincie**.
6. **De campagne is laagdrempelig**: de kiezer moet snel en eenvoudig informatie kunnen vinden over politieke partijen, over PS en de provincie als bestuurslaag en over het stemmen zelf.
7. Alle communicatie is **in lijn met de huisstijl** en de provincie is afzender.
8. Het effect van de communicatieacties wordt, zover mogelijk, gemeten (**monitoring**).
9. Er wordt zoveel mogelijk **gebruik gemaakt van huidige corporate communicatiemiddelen** van de provincie Utrecht, zowel print als digitaal en corporate website; er komt een **aparte campagnewebsite/pagina**.

Focus van de campagne

Uit onderzoek blijkt dat het opkomstpercentage met name wordt bepaald door de mate waarin "first-time voters" bereid en in staat zijn om te gaan stemmen. Jongeren tussen de 18 en 24 jaar zeggen veel vaker misschien te gaan stemmen of helemaal niet te gaan stemmen dan oudere kiezers. (Onderzoek opkomstbevordering, Krouwel, Kokx, Pol). Tevens blijkt dat als zij de eerste keer zijn gaan stemmen, de kans dat zij in andere verkiezingen gaan stemmen, substantieel toeneemt. Deze groep stemmers is groot in de provincie Utrecht. Het is belangrijk om specifiek aan deze groep extra aandacht te besteden.

Inzichten op basis van ervaringen met en onderzoeken naar eerdere campagnes:

- Eén van de instrumenten die volgens onderzoek de opkomst vergroot is een digitale stemhulp. (Universiteit Tilburg).
- Een klassieker onder de opkomst bevorderende middelen is een directe persoonlijke oproep met 'de brief' van een burgemeester/Commissaris.
- Hoger opgeleiden nemen vaker deel aan verkiezingen, terwijl lager opgeleiden eerder thuisblijven. (Onderzoek opkomstbevordering, Krouwel, Kokx, Pol).
- Het beste middel is een aantrekkelijke regionale politiek en het vier jaar lang bevorderen van de democratie. (Universiteit Tilburg).
- De inzet en betrokkenheid van Statenleden is een randvoorwaarde voor een succesvolle opkomst bevorderende campagne.

Daarnaast zijn er allerlei activiteiten mogelijk om het kiezers zo makkelijk mogelijk te maken om te gaan stemmen. Denk aan het aantal stembureaus, mobiele stembureaus, stembureaus op stations e.d. Verder is het belangrijk om de kennis over de provincie te verhogen, zodat mensen weten waarom het belangrijk het is hun stem uit te brengen.

Doel van onze aanpak is dan ook:

- De inwoners bewust te maken dat er verkiezingen zijn.
- De kiezers het mogelijk te maken om informatie van en over partijen te vinden.
- De kiezer hulp bieden bij het bepalen van een keuze.
- Te laten zien wat de provincie doet en wat de maatschappelijke opgaven zijn.
- De kiezer het zo makkelijk mogelijk maken om te stemmen.

Griffie

Ook voor de griffie zijn de verkiezingen een belangrijk moment. Alles is erop gericht een geslaagde campagne neer te zetten. Buiten dit voorstel zijn bewust gehouden, de vele administratieve werkzaamheden die gepaard gaan met de verkiezingen op basis van de Kieswet, het afscheid en de introductie van nieuwe statenleden, de vergelijking van de verkiezingsprogramma's, de opstelling van een overdrachtsdocument etc.

Financiën

Met alle activiteiten zijn uiteraard kosten gemoeid. Deze worden meegenomen in de Kadernota 2018 en de begroting 2019.

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op maandag 9 juli 2018;

Gelezen het voorliggende voorstel;

Overwegende:

- dat de aan de verkiezingen van Provinciale Staten deelnemende partijen primair zelf verantwoordelijk zijn voor hun campagnes;
- dat daarnaast van provinciale activiteiten sprake zal zijn met als doel de kennis over de provincie en de maatschappelijke opgaven te verhogen, inwoners te helpen informatie te vinden over de te maken keuzes, hen te helpen deze keuze te bepalen, nieuwe stemgerechtigden naar de stembus te krijgen, en het stemmen zo makkelijk mogelijk te maken;
- dat het wenselijk is voor deze activiteiten één orgaan uit de Staten met de eindverantwoordelijkheid te belasten;
- dat daarvoor het meest geëigend is, een uit de Staten samen te stellen verkiezingscommissie;
- dat deze commissie ook toegankelijk zal zijn voor nieuwe partijen, die zich hebben ingeschreven voor deelname aan de verkiezingen van Provinciale Staten in 2019;

Gelet op de Kieswet en de Provinciewet;

Besluiten:

1. Een verkiezingscommissie (VC) uit uw Staten te benoemen
2. Deze verkiezingscommissie, namens uw Staten, te belasten met de eindverantwoordelijkheid voor het opstellen van een communicatieplan en de te maken keuzen en activiteiten in het kader van de te organiseren campagne voor de verkiezing van Provinciale Staten in 2019.

Voorzitter,

Griffier,